

N:r 103.

Memorial med förslag om anslag till uppförande av en byggnad för ett stadsbibliotek m. fl. åtgärder för högtidlighållande av stadsfullmäktigeinstitutionens i Stockholm femtioåriga tillvaro.

Såsom anmäldes i memorialet n:r 207 för 1912, har utskottet uppdragit åt en kommitté, bestående av utskottets ordförande samt herrar Herlitz och Warburg, att förbereda frågan om sättet för högtidlighållande av stadsfullmäktigeinstitutionens i Stockholm femtioåriga tillvaro. I överensstämmelse med ett av denna kommitté framlagt förslag i ämnet beslöto stadsfullmäktige den 17 juni 1912 bemyndiga utskottet att ombesörja utgivandet av en festskrift till minnesdagens högtidlighållande, vilket bestyr ock enligt utskottets uppdrag omhändertagits av kommittén.

Kommitterade hava sedermera till utskottet ingått med en skrivelse av följande innehåll:

»Till Stockholms stadsfullmäktiges beredningsutskott!

Undertecknade, som den 11 april 1912 av beredningsutskottet erhållit i uppdrag att förbereda frågan om sättet för högtidlighållande av stadsfullmäktigeinstitutionens femtioåriga tillvaro, få härmed inkomma med följande meddelande och förslag:

Jämlikt stadsfullmäktiges beslut av 17 nästlidna juni och B.-U:s uppdrag av 4 juli hava vi gått i författning om utgivande av en minnesskrift enligt den av oss förut meddelade planen, och hoppas vi, att denna festskrift skall kunna föreligga färdig på minnesdagen den 20 april. Den kommer, såsom förutsatt i vårt föregående meddelande, att innehålla dels en samling porträtt och levnadsdata av stadsfullmäktiges ordförande, ledamöter och närmaste tjänstemän under de gångna 50 åren dels en redogörelse i korta drag för de kommunala institutionernas utveckling jämte jämförande statistiska uppgifter om förhållandena 1862 och 1912. Porträtten, vilka det lyckats anskaffa nära nog fulltaliga, skola

återgivas i s. k. »offset»-tryck enligt en ny reproduktionsmetod av generalstabens litografiska anstalt. Levnadsdata hava insamlats och redigerats av skriftställaren Viktor Millqvist. Den historiska och statistiska översikten av Stockholms stads utveckling har redigerats av direktören för Stockholms stads statistiska kontor, d:r J. Guinchard och hava härvid aktuarien H. Karlson utarbetat den historiska redogörelsen för de kommunala institutionernas utveckling och förste aktuarien frih. S. Leijonhufvud den statistiska delen, under medverkan av flere andra tjänstemän.

Festskriften tryckes i 1,800 exemplar och hava kommitterade tänkt sig, att den skulle utdelas till samtliga stadsfullmäktige, förutvarande stadsfullmäktige, till den anhörig av avliden stadsfullmäktig, som avlämnat porträtt, till överståthållare — nuvarande och förutvarande —, chefstjänstemän, magistratsledamöter, kommunala nämnder och styrelser, till vissa statstjänstemän och statistiska verk, bibliotek, tidningsredaktioner, till svenska städer och stadsstyrelser, med vilka Stockholms stadsfullmäktige stå i utbytesförbindelse, till främmande staters ministrar, till statistiska kontorets ordinarie tjänstemän och andra medarbetare i festskriften samt i övrigt till de personer eller institutioner, som beredningsutskottet eller stadsfullmäktiges ordförande och sekreterare finna böra komma i fråga.

Genom bokhandeln bör till försäljning minnesskriften tillhandahållas allmänheten, och får kommittén föreslå ett försäljningspris av 10 kronor brutto.

Återstoden av upplagan, som tilltagits rikligt för att kunna motsvara framtida behov, torde böra reserveras hos beredningsutskottet.

Rörande kostnaden äro vi ännu icke i tillfälle lämna slutredogörelse, men om också bruttokostnaden skulle något överskrida det beräknade förslagsanslaget, antaga vi, att skillnaden bör kunna täckas genom försäljning av minnesskriften.

Kommitterade få vidare föreslå, att B.-U. behagade hos stadsfullmäktige hemställa, det minnesdagen söndagen den 20 april måtte högtidlighållas med ett festligt möte i stora börssalen, till vilket skulle inbjudas h. m. konungen, medlemmar av konungahuset, statsministern och statsråden, förutvarande och nuvarande överståthållare, förutvarande stadsfullmäktige med deras damer, stadsfullmäktiges damer, cheferna för de kommunala verken samt magistratens ledamöter. Vid denna sammankomst skulle tal i dagens anledning hållas, sång och musik utföras. Upplysningsvis må nämnas: att stora börssalen rymmer 600 sittande —

då borden borttagas —; att de ännu kvarlevande f. d. stadsfullmäktige utgöra omkring 160, av vilka flere numera äro bosatta å annan ort.

Det har från flere håll ifrågasatts, huruvida icke stadsfullmäktige borde, i likhet med vad fallet varit vid andra högtidliga tillfällen, hugfästa institutionens femtioåriga tillvaro medelst inrättande av någon för kommunen gagnelig anstalt. I detta avseende har det synts kommitterade synnerligen lämpligt att anslå en summa till byggnad åt ett stadsbibliotek, såsom en för alla folklager erkänt gagnelig institution, och att å byggnaden ansloges en minnestavla, som erinrade om dess tillkomst i anledning av femtioårsjubileet.

Kommitterade få alltså föreslå beredningsutskottet att hos stadsfullmäktige hemställa: att stadsfullmäktige ville hugfästa institutionens 50-årstillvaro genom att besluta uppförande av byggnad för ett stadsbibliotek, att uppföras för uttaxerade eller eljes tillgängliga medel, samt att anmoda drätselnämndens första avdelning att pröva de av den nedsatta centralbibliotekskommittén avlämnade ritningarna och kostnadsförslagen (de senare slutande på 500,000 kronor) samt inkomma till stadsfullmäktige med förslag rörande arbetets igångsättande samt anvisande av därför erforderliga medel; och att, vid bifall till vad utskottet sålunda föreslagit, stadsfullmäktige ville av kostnaden för ifrågavarande byggnad anvisa 200,000 kronor att uppföras i 1914 års stat.

Stockholm den 13 mars 1913.

Sixten von Friesen.

Karl Herlitz.

Karl Warburg.»

Vad först beträffar kommitterades förslag om att förbinda firandet av den för kommunen betydelsefulla minnesdagen med att giva verkställighet åt planen på inrättande av ett centralbibliotek för huvudstaden, finner utskottet denna tanke tilltalande. Ett fullständigt förslag till sådant centralbibliotek med ritningar och kostnadsförslag föreligger, som bekant, i den särskilda bibliotekskommitténs den 21 september 1912 avgivna betänkande (bih. n:r 158 för 1912). Detta betänkande har ock blivit remitterat till drätselnämndens första avdelning, men torde nu direkt yttrande och förslag i ämnet böra av stadsfullmäktige begäras hos avdelningen. Det nu ifrågasatta första anslaget till byggnadskostnaderna, vilket natur-

ligen bör gäldas av uttaxerade eller eljes tillgängliga medel, har emellertid i det skick, vari frågan för närvarande befinner sig, synts böra lämpligen begränsas till 100,000 kronor.

Även till kommitterades övriga förslag till minnesdagens högtidlighållande får utskottet giva sin anslutning; och får utskottet, som vill gå i författning om att på denna minnesdag extra förplägnad må tillhandahållas de fattiga inom kommunen, hemställa:

1:o) att stadsfullmäktige må, till hugfästade av minnesdagen av stadsfullmäktigeinstitutionens i Stockholm femtioåriga tillvaro, i stat för år 1914 av uttaxerade eller eljes tillgängliga medel anvisa ett belopp av 100,000 kronor till inrättande av ett centralbibliotek för huvudstaden samt uppdraga åt drätselnämndens första avdelning att i samband med slutligt yttrande över det av särskilda kommitterade framlagda förslaget till sådant centralbibliotek inkomma med förslag å tomt för byggnaden och rörande byggnadsarbetets verkställande samt anvisande av medel till det samma; och

2:o) att stadsfullmäktige må uppdraga åt drätselnämndens första avdelning att vidtaga erforderliga anordningar för den av utskottets kommitterade föreslagna festlighet å minnesdagen söndagen den 20 instundande april.

Stockholm den 19 mars 1913.

Å beredningsutskottets vägnar:

SIXTEN VON FRIESEN.